

Stav mamografického screeningu v ČR a význam adresného zvaní

Jan Daneš, Helena Bartoňková, Miroslava Skovajsová

Analýza dat:

Ondřej Májek, Daniel Klimeš, Ladislav Dušek

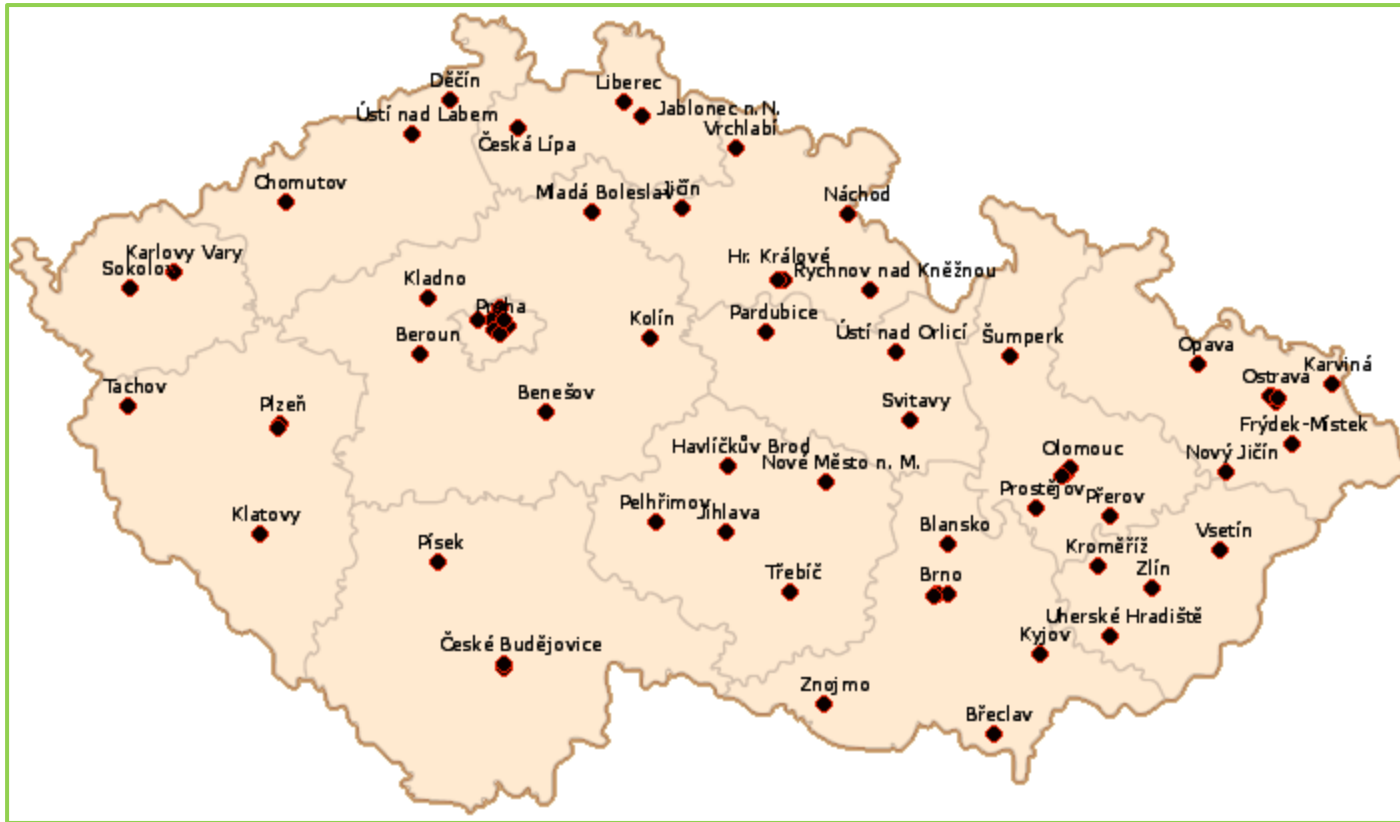

1

Úvod

- ❖ **V České republice probíhá od roku 2002 Národní program screeningu karcinomu prsu**
- ❖ **Program je od počátku plně organizovaný, s jasně definovanými pravidly a sítí kontrolovaných akreditovaných center**
- ❖ **45 +, dvouroční interval, komplexní diagnostika v centrech., min.**
  - ❖ Screeningová MMG, druhé čtení a v případě nutnosti
  - ❖ Doplnující snímky, doplňující US, biopsie pod US kontrolou
- ❖ **Nedílnou součástí programu je jeho informační podpora, která umožňuje průběžné hodnocení celého screeningového procesu a jeho dopadu na cílovou populaci**
- ❖ **Přes absenci cíleného zvaní žen program dosáhl významného populačního zásahu:**
  - ❖ bylo provedeno **4 213 986 screeningových mamografií**
  - ❖ program pokrývá polovinu cílové populace, aktuální pokrytí činí **56,6 %**
  - ❖ u **21 315 žen byl odhalen zhoubný nádor**, drtivá většina z nich v časných stádiích s velmi úspěšnou léčbou

Všechna centra absolvují v 1 – 3 letech intervalech „akreditaci“ k získání Osvědčení o splnění podmínek provádění screeningu v ČR. Na základě Osvědčení pak získávají smlouvy se ZP.

- ❖ **Každoročně kolem 30 center**
- ❖ **Obsah kontrol (hlavní body):**
  - ❖ Přístrojové vybavení (stáří max. 8 let, BTK apod.)
  - ❖ Zabezpečování kontroly kvality (ZPS, ZDS, místní ra standardy aj.)
  - ❖ Vedení datového auditu, plnění indikátorů kvality (celkem 11)
  - ❖ Personální kritéria
  - ❖ Další vzdělávání (kurzy, školení apod.)
  - ❖ Kvalita vyšetření a popisů včetně délky procesu
  - ❖ Návaznost péče
  - ❖ Archivace
  - ❖ Prostředí a organizace práce aj.

V posledních letech konstatován zásadní vzestup kvality všech screeningových center!!

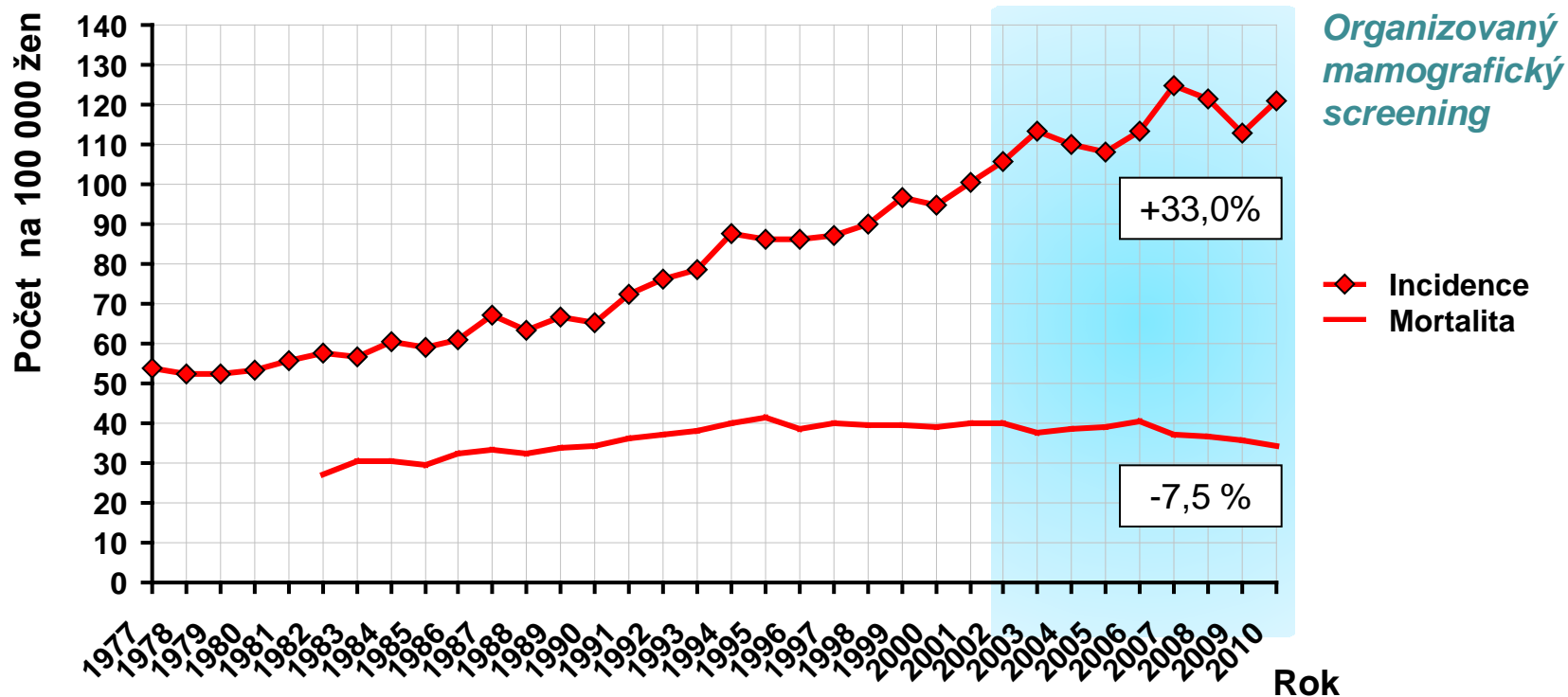

2

Populační data o epidemiologii zhoubných nádorů prsu

Zdroj dat: Národní onkologický registr ČR

Odhad trendu se vztahuje ke srovnání období 2006-2010 a 1995-1999.

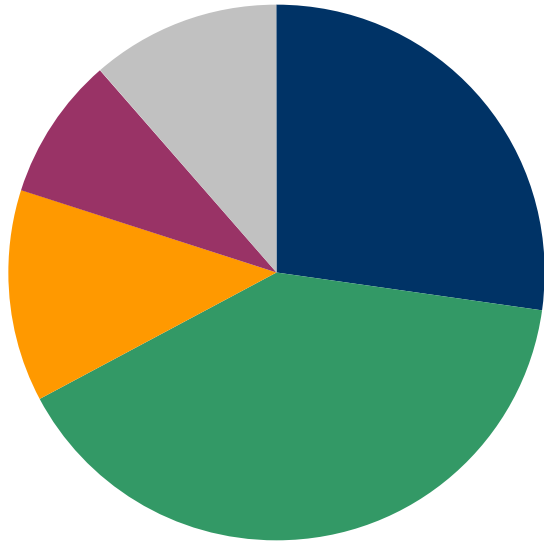
Program významně ovlivňuje populační epidemiologii onemocnění

Klesající mortalita tohoto onemocnění při rostoucí incidenci svědčí o zřetelném dopadu screeningového programu na pokročilost onemocnění
Pilotní program v roce 2007 přechodně zvýšil populační incidenci

POUZE INVAZIVNÍ

NOR ČR: Rok 2000

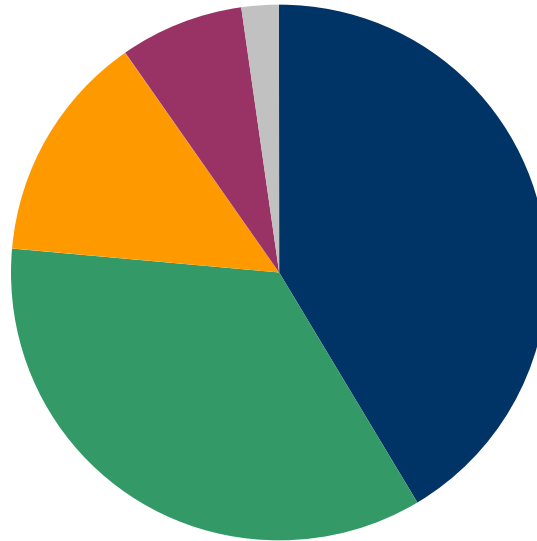
n = 5004

30,6 % stadium I
(mezi známými)

NOR ČR: Rok 2010

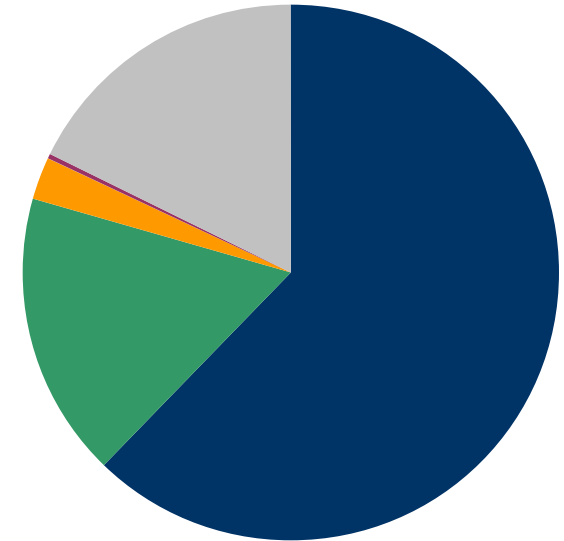
n = 6498

42,5 % stadium I
(mezi známými)

Databáze screeningu:

Rok 2012, n = 2818

75,8 % stadium I
(mezi známými, nepředlženými)

■ Stadium I
 ■ Stadium II
 ■ Stadium III
 ■ Stadium IV
 ■ Neznámé

Zdroj dat: Národní onkologický registr ČR

Zdroj dat: Institut biostatistiky a analýz, MU

**V celé populaci postupně roste zastoupení nejčasnějšího stadia
V samotném screeningovém programu je v prvním stadiu
nalezeno tři čtvrtiny onemocnění**

3

**Základní výsledky programu
mamografického screeningu**

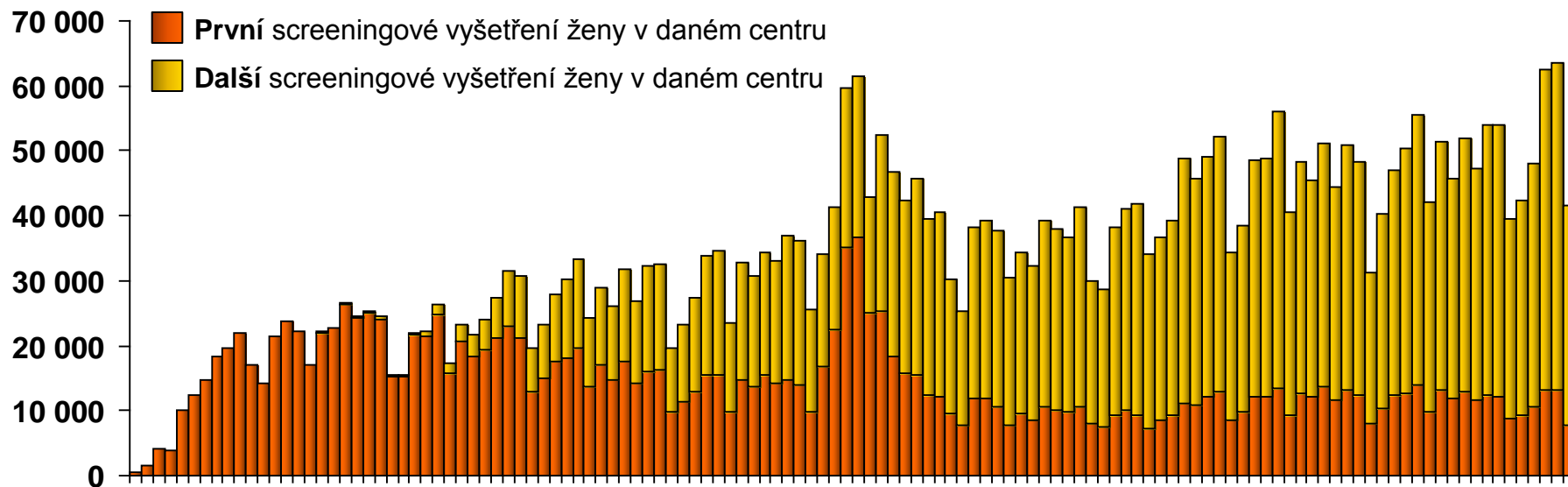

Všechny věkové skupiny	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet vyšetřených žen	469 104	468 393	435 679	538 376	555 537	602 099
Počet zachycených karcinomů	2548	2165	2021	2909	3027	3270
<i>Detekční míra (na 1000 vyšetření)</i>	5,4	4,6	4,6	5,4	5,4	5,4
Počet žen s diagnózou dle velikosti primárního nádoru						
<i>Ca in situ</i>	264 (10,4 %)	204 (9,4 %)	228 (11,3 %)	336 (11,6 %)	312 (10,3 %)	357 (10,9 %)
<i>T1</i>	1659 (65,1 %)	1428 (66,0 %)	1277 (63,2 %)	1817 (62,5 %)	1917 (63,3 %)	2029 (62,0 %)
<i>T2</i>	319 (12,5 %)	253 (11,7 %)	257 (12,7 %)	304 (10,5 %)	322 (10,6 %)	309 (9,4 %)
<i>T3</i>	16 (0,6 %)	16 (0,7 %)	11 (0,5 %)	13 (0,4 %)	20 (0,7 %)	13 (0,4 %)
<i>T4</i>	5 (0,2 %)	12 (0,6 %)	3 (0,1 %)	7 (0,2 %)	6 (0,2 %)	5 (0,2 %)
Nádor modifikovaný léčbou	72 (2,8 %)	96 (4,4 %)	72 (3,6 %)	119 (4,1 %)	97 (3,2 %)	95 (2,9 %)
<i>Neznámá velikost</i>	213 (8,4 %)	156 (7,2 %)	173 (8,6 %)	313 (10,8 %)	353 (11,7 %)	462 (14,1 %)

**V roce 2012 bylo provedeno nejvíce vyšetření v historii programu.
Výrazně převládají nádory malé velikosti.**

n = 4 213 986 vyšetření

Počet screeningových vyšetření

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
První	10 047	212 436	258 538	220 622	170 660	232 444	159 210	110 808	130 121	142 585	137 136
Další	0	22	6 470	96 240	169 763	236 660	309 183	324 871	408 255	412 952	464 963
Celkem	10 047	212 458	265 008	316 862	340 423	469 104	468 393	435 679	538 376	555 537	602 099

**Dlouhodobě je patrný rostoucí trend v objemu vyšetření
Převažují další screeningová vyšetření – ženy se vracejí do screeningu**

4

**Pokrytí populace
mamografickým screeningem**

Pokrytí je odhadováno na základě souhrnných počtů screeningových vyšetření:

**Původní cílová populace dle vyhlášky 372/2002:
ženy ve věku 45-69 let: 1 764 139 žen (31.12.2012)**

Během screeningového intervalu 24 měsíců (roky 2011 a 2012)
bylo provedeno

998 272 vyšetření u žen ve věku 45-69 let

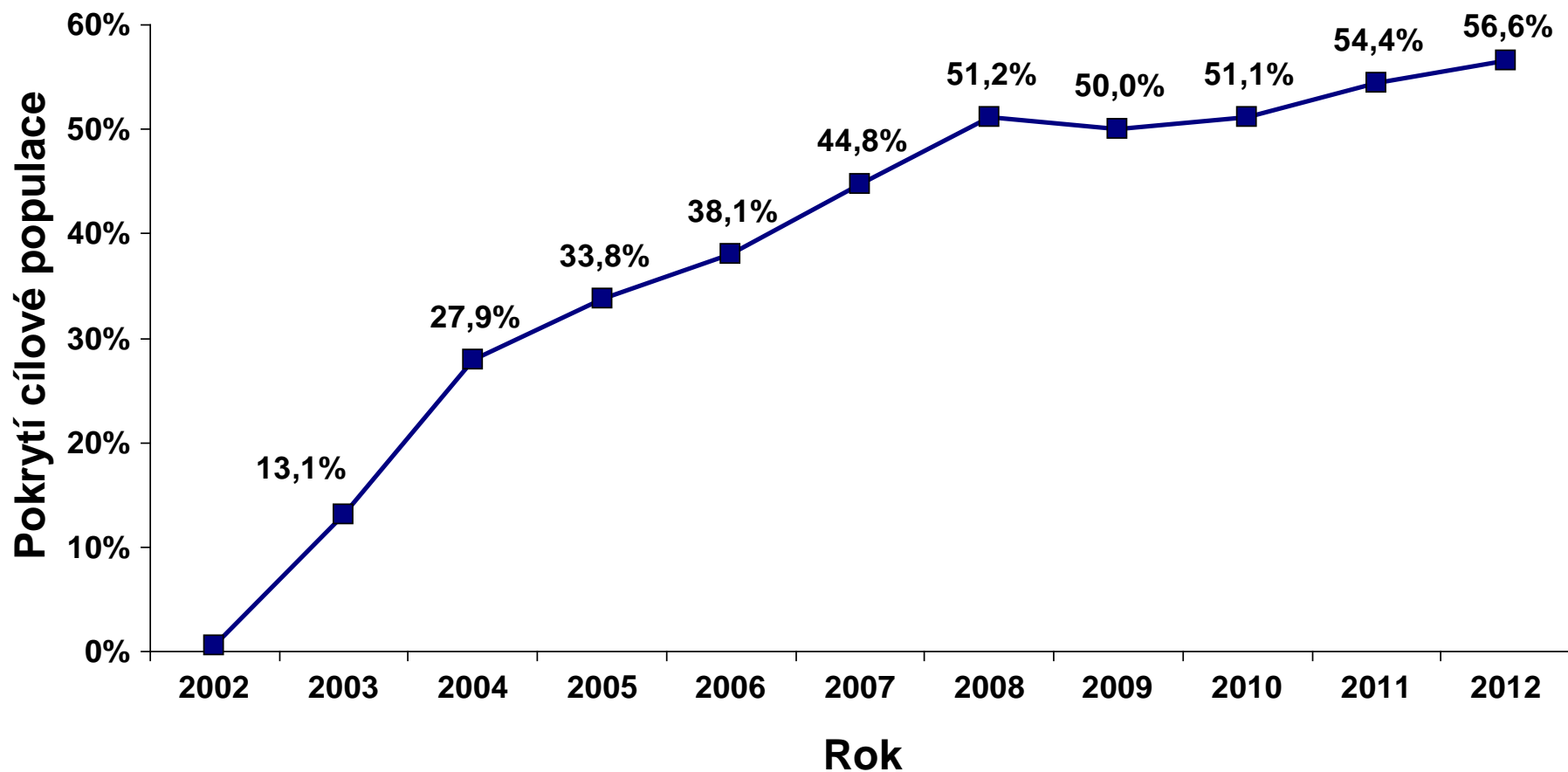
Odhadované pokrytí populace (45-69 let)
pravidelným mamografickým screeningem je **56,6 %**

Dle vyhlášky č. 3/2010 Sb.: všechny ženy starší 45 let

2 462 550 žen, 1 134 220 vyšetření

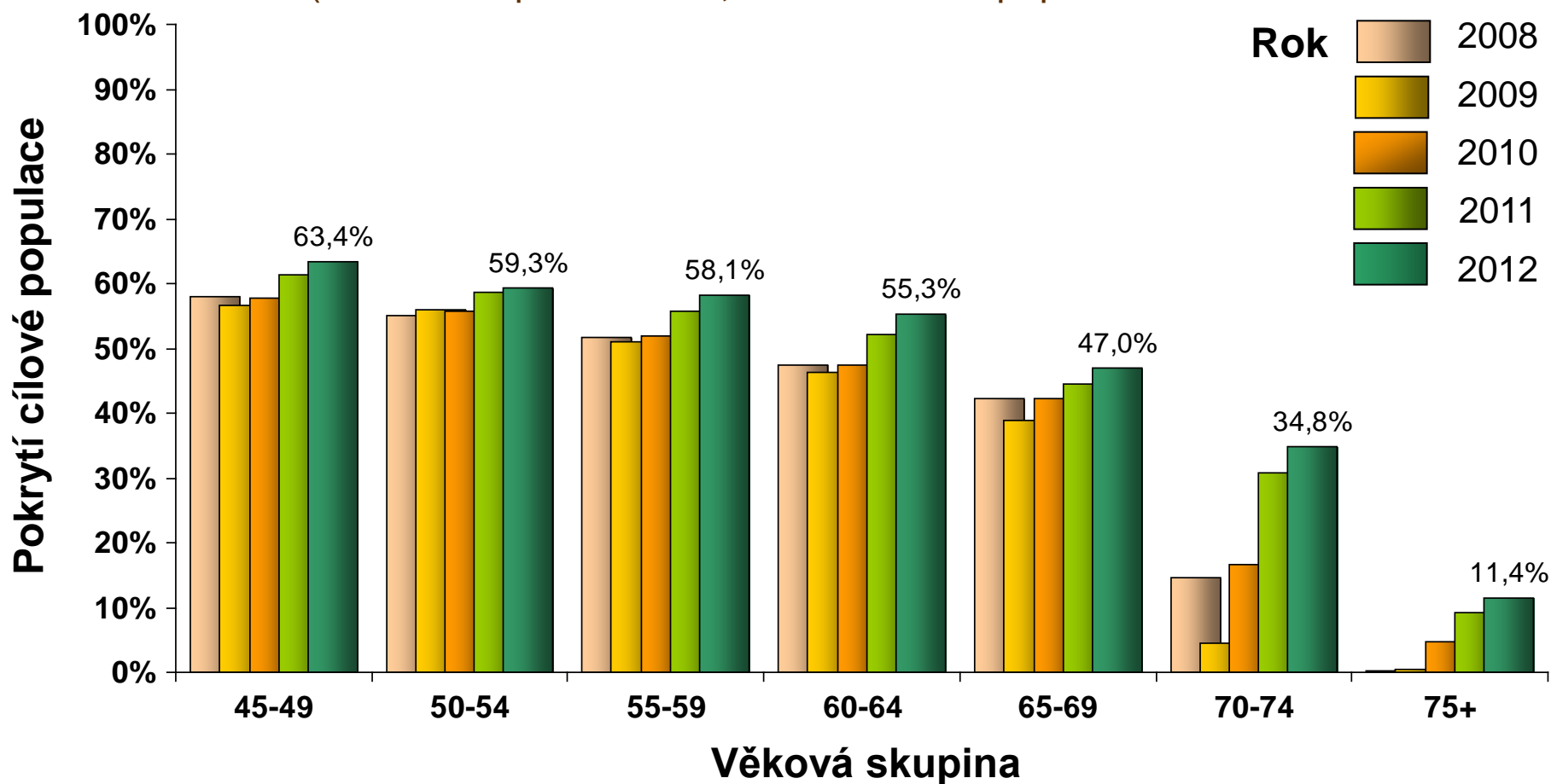
Odhadované pokrytí: **46,1 %**

(věková skupina 45-69 let, rok 2012: 1 764 139)

Od roku 2008 je screeningem pokryta přibližně polovina populace ve věku 45-69 let
V posledním roce pokrytí opět mírně vzrostlo

(věková skupina 45+ let, celková cílová populace v roce 2012: 2 462 550)

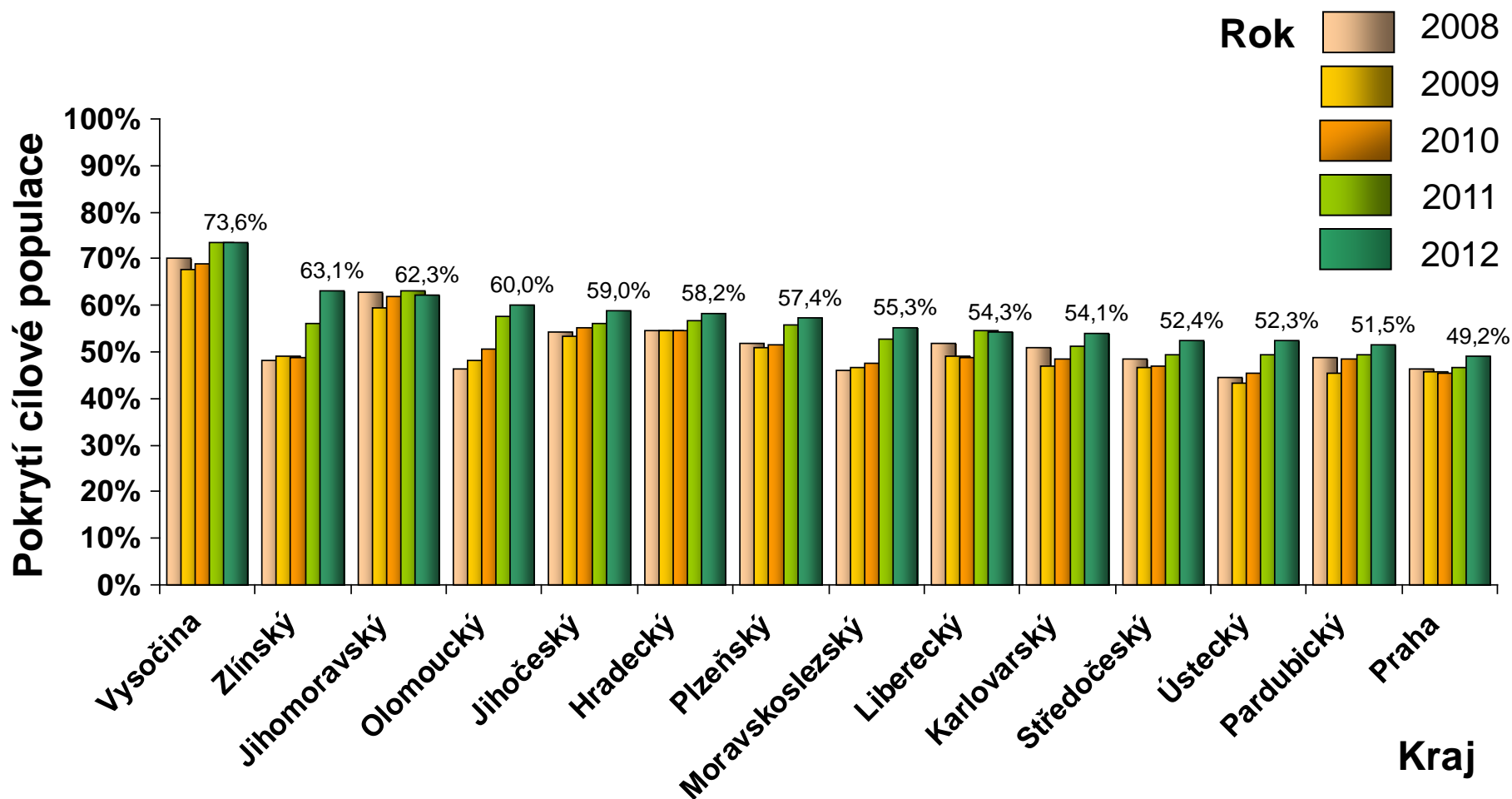

Pokrytí je vyšší u mladších žen.

**Ve většině věkových skupin pokrytí mírně roste,
včetně nově zařazených žen nad 70 let.**

(věková skupina 45-69 let, rok 2012: 1 764 139)

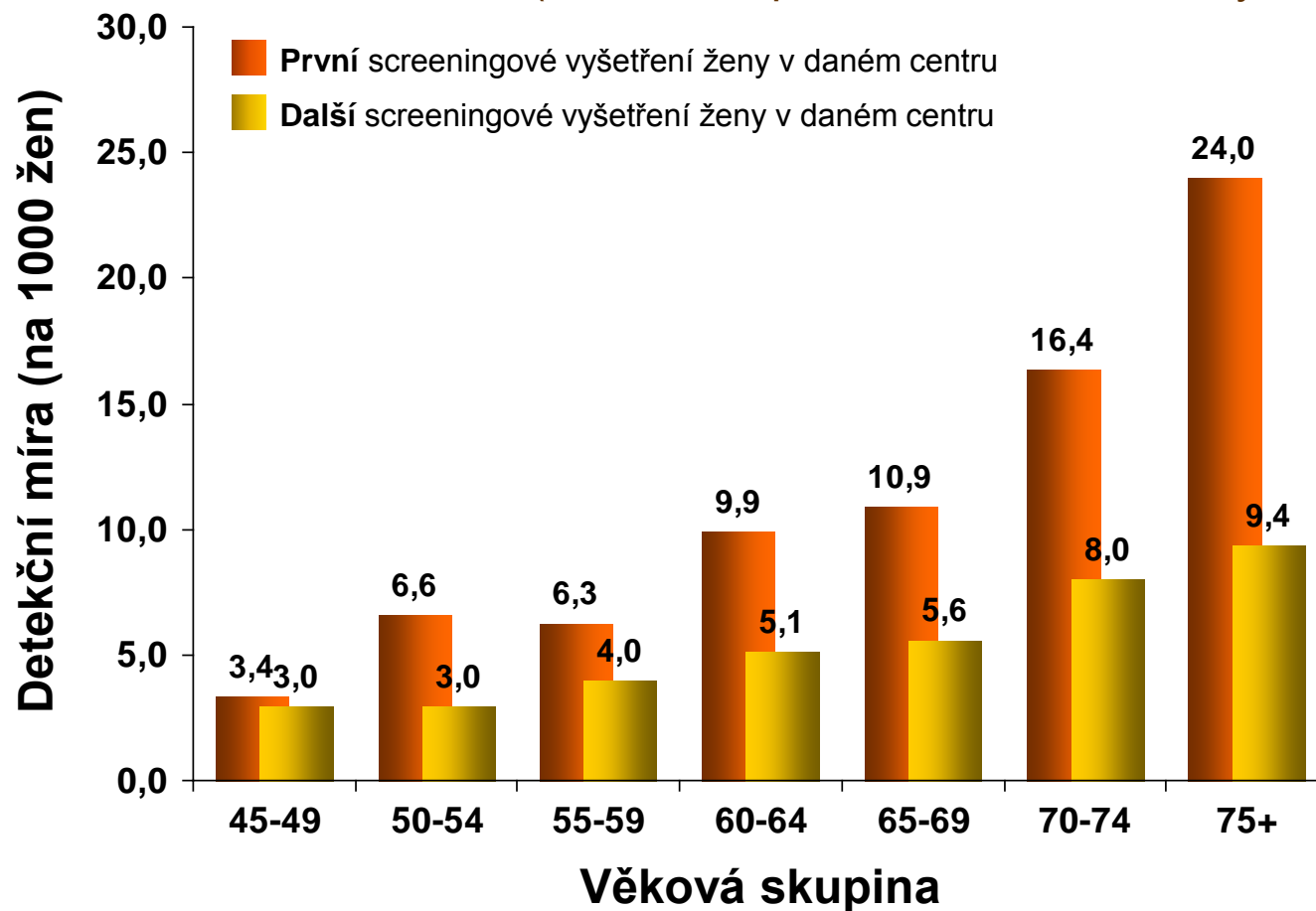
V posledním roce pokrytí nejvíce vzrostlo ve Zlínském kraji
Dlouhodobě neúspěšnější ke kraj Vysočina

5

**Základní indikátory kvality
mamografického screeningu**

(věková skupina 45+ let, 590 776 vyšetření v roce 2012)

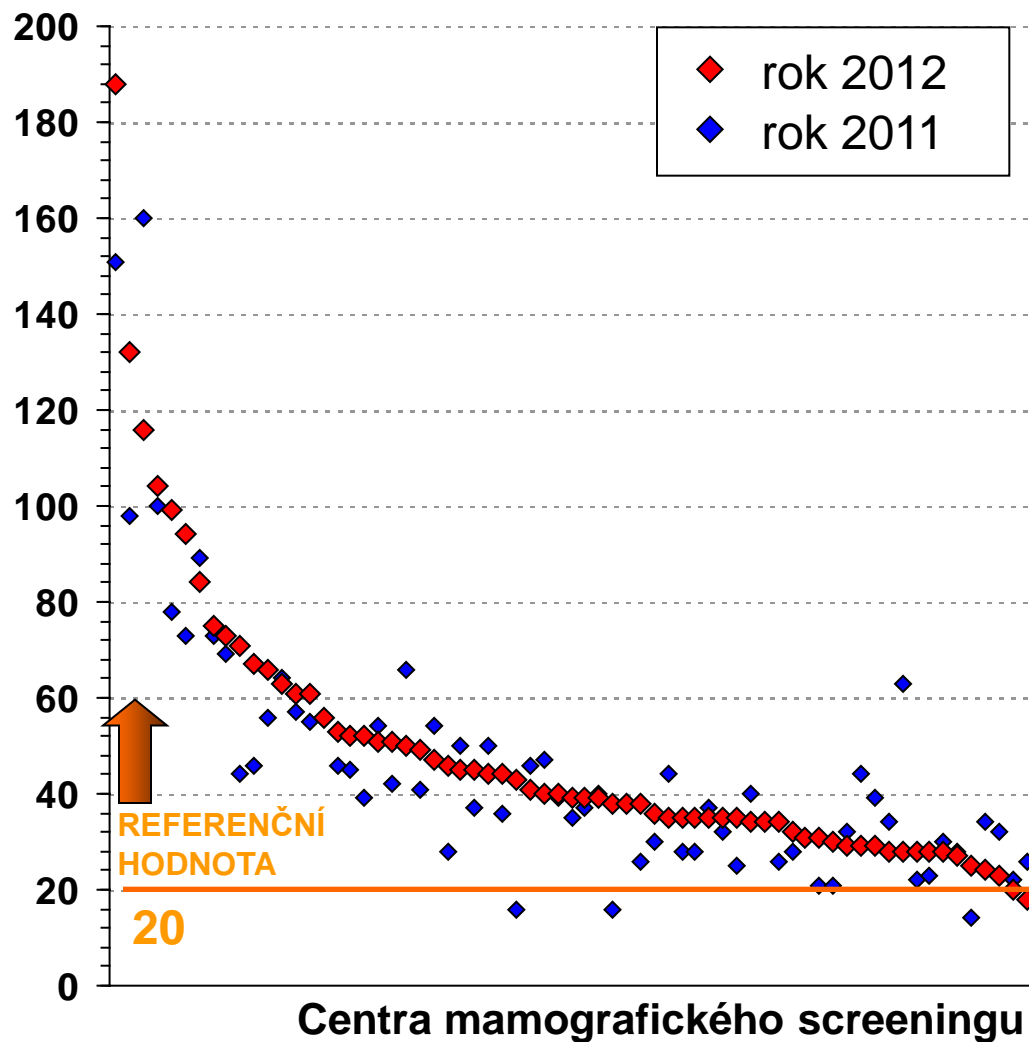

Ukazatel je výrazně závislý na věku a pořadí vyšetření
Detekce je častější u starších žen při prvních vyšetřeních

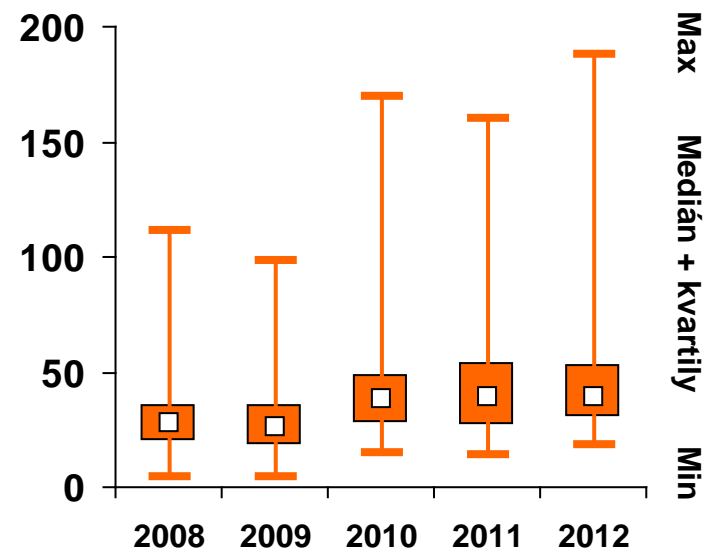

Počet diagnostikovaných nádorů v centrech

Hodnota indikátoru v centrech

Časový vývoj

	2008	2009	2010	2011	2012
Počet hodnot (center)	67	66	66	66	67
Průměr	32	31	44	46	49
Medián	28	26	38	39	39

6

Projekt EU ke zvýšení účasti

- ❖ Eliminace „šedého“ screeningu mimo centra
- ❖ Motivace klienta a indikujícího lékaře (bonus x malus)
- ❖ **„Neúčastník“ – zván pojišťovnou**
- ❖ **„Účastník“ – zván centrem k pravidelné účasti**

❖ Po zahájení projektu:

- ❖ Zabezpečení krátkých objednacích dob (sobotní směny apod.)
- ❖ Evidence žen s pozvánkou (zatržítka v MaSc)
- ❖ Hlášení měsíčně přes upozorňovací email (spolu s objednacími dobami):
  - ❖ p. vyšetřených žen s pozvánkou za měsíc „xy“ (ne kumulativně!!!) + objednací doby

Poznámka: veřejně na www.mamo.cz budou nadále objednací doby

PRO VĚKOVOST
 PRO LÉKAŘE
 AMA-CZ
 KOMD
 KONTAKTY

Mamografický screening v ČR
 Akreditovaná screeningová centra
 Seznam všech center v ČR
 Seznam center v krajích
 Mapa center v krajích
 Výsledky a hodnocení programu
 Koordinátoři mamografického screeningu
 Indikace k vyšetřeniním

VYHLEDÁVÁNÍ

PROVOZOVATELÉ

 SPONZOŘI

Seznam všech screeningových center v ČR

Viz také [Mapa screeningových center](#) + co jsou [akreditovaná screeningová centra](#)?

V níže uvedeném seznamu najdete kontakty na všechna akreditovaná pracoviště mamografického screeningu v České republice. Nově přidanou položkou je sloupec „Objednávací doba“, což je průměrná objednávací doba pro screeningovou mamografii (nikoli pro ultrazvukové vyšetření). V nejbližších dnech bude tato položka u všech pracovišť postupně doplněna.

Řazení dle adresy pracoviště [\[tisk\]](#) | [Řazení dle názvu pracoviště](#)

Pracoviště, vedoucí, objednání, ordinační doba	Obj. doba	Adresa, město	Telefon, e-mail, www
Diagnostické centrum pro onemocnění prsu MUDr. Roman Kříž Objednávky na tel.: 317 724 333	7 dní [údaj z 15.9.2013]	Masarykovo nám. 4 256 01 Benešov	317 724 333 roman.kriz@cbox.cz www
Mamodiagnostické centrum, Radiodiagnostika, s.r.o. MUDr. Eva Müllerová Objednávky na tel.: 607 502 846, 311 612 162 Ord. doba: po, út, čt: 8:00 - 15:00, st: 8:00 - 17:00, pá: 8:00 - 12:00	5 dní [údaj z 15.9.2013]	Pod Kaplankou 1888 266 01 Beroun	607 502 846 311 612 162 mamo@volny.cz www
Nemocnice Blansko, p.o. - radiodiagnostické oddělení MUDr. Dana Kolmačková Objednávky na tel.: 800 149 485 Ord. doba: po, st, čt, pá: 7-15 hod., út: 7-17 hod.	12 dní [údaj z 16.9.2013]	Sadová 33 678 31 Blansko	800 149 485 516 488 111 danakolmackova@nemobk.cz www

*Po dobu projektu kontaktní email:
screening@mamo.cz*

Mamo.cz

DĚKUJEME
CENTRUM
MAMOGRAFICKÉHO SCREENINGU
AMA CZ a KOMD
Komisi pro screening nádorů prsu MZ ČR
Představitelům ZP

ZA VÝBORNOU SPOLUPRÁCI

**Projekt informační podpory mamografického
screeningu je realizován s podporou společnosti
AVON Cosmetics, spol. s r.o.**

Mamo.cz

Děkujeme za pozornost!